

Komplexní pozemkové úpravy na Nymbursku

CO TO JSOU POZEMKOVÉ ÚPRAVY, JAK PROBÍHAJÍ A JAKÉ MAJÍ VÝHODY, BYLO VYSVĚTLENO V ČLÁNKU V MINULÉ SELSKÉ REVUI. NYNÍ BUDE PROCES POZEMKOVÝCH ÚPRAV PREZENTOVÁN NA JEDNOM KONKRÉTNÍM PŘÍKLADU.

Vedlejší polní cesta C 10 s doprovodnou zelení.

Katastrální území Sovenice se nachází na severu okresu Nymburk. Je součástí obce Křinec a leží 3 km severozápadně od Křince při silnici druhé třídy č. 275. V zastavěné části se nachází památkově chráněná zóna s architekturou v polabském stylu. Komplexní pozemkové úpravy zde byly zahájeny na základě žádostí vlastníků pozemků v roce 2004 za účelem uspořádání vlastnických práv a vztahů k pozemkům a jejich zpřístupnění.

Požadavkem bylo zpracování návrhu opatření, která by řešila zrychlený odtok vody z území, retenci vody v krajině a ochranu zastavěného území před záplavami společně se zvýšením ekologické stability celého území. Návrhová část byla ukončena zápisem nové mapy do katastru nemovitostí v roce 2007. Výměra celého katastrálního území Sovenic je 466 ha, z toho orná půda tvoří 412 ha. Obvod pozemkové úpravy spolu s částmi sousedních katastrálních území činil celkem 586 ha. Počet účastníků řízení o pozemkových úpravách byl 303.

Po pozemkové úpravě se snížil počet parcel v obvodu pozemkové úpravy z původních 1060 na 598. Na základě podaných žádostí došlo k rozdělení podílových spoluvlastnictví. Všechny nové pozemky jsou přístupné z obecních zpev-

něných polních cest, čímž došlo ke zjednodušení a zpřehlednění celého katastrálního operátu. Průměrná velikost jedné parcely se zvýšila na 0,9799 ha z původních 0,2698. Přesné vyměření pozemků, deklarace jejich výměry a druhů pozemků zjednodušují podávání daňových přiznání k dani z nemovitosti a sepisování nových nájemních smluv. Nově vybudovanou cestní síť tvoří hlavní polní cesty asfaltové s doprovodnou zelení o výměře 4,1 km a vedlejší cesty kolejové o výměře 4,5 km. Celé území bylo doplněno o výsadbu dvou biocenter a dvou interakčních prvků ÚSES o celkové výměře 8,85 ha. Vodohospodářská opatření byla vybudována celkem na 1,69 ha. Projekt i realizace pozemkových úprav zajišťují pobočky SPÚ a veškeré náklady jsou hrazeny státem nebo z fondů EU. Náklady na zhotovení návrhu komplexní pozemkové úpravy v katastrálním území Sovenice (od zahájení do zápisu nové mapy do KN) činily 3.675.887 Kč, výstavba hlavních polních cest stála celkem 19.412.106 Kč, výstavba vedlejších kolejových polních cest 18.440.073 Kč, náklady na výstavbu vodohospodářských

Zahrada u čp. 63 Sovenice (KN č. 861) 28. března 2006.

Výstavba hlavní polní cesty C 15 a zaústění drénů do biocentra ŽP 1.

opatření činily 7.961.347 Kč a za výsadbu prvků ÚSES pozemkový úřad uhradil 2.608.880 Kč. Před realizací výstavby při jarním tání sněhu docházelo často k zatopení zahrad a dvorů v obci a ke škodám na majetku vlastníků nemovitostí, naposledy v březnu 2006.

Řešením tohoto problému se staly právě komplexní pozemkové úpravy. Dlouhý táhlý svah severně od obce byl ve východní části rozdělen po vrstevnicích hlavními polními cestami na menší celky s doprovodnou zelení C 8, C 9 a C 15 a C 11. Povrch hlavních polních cest je asfalto-betonový nebo penetrovaný, vodní režim je upraven podélnými drény, které jsou zaústěny nejen do vsakovacích jímek velikosti 2x2x2m, ale také do místního biocentra ŽP 1 a obtokového kanálu P 1. Podél hlavních polních cest jsou vysázeny pásy doprovodné zeleně stromů a keřů. Různá šíře i úprava těchto pásů je dána potřebou vsakování a odtoku povrchové vody.

Hlavní polní cesty byly v této severovýchodní části katastrálního území doplně-

Polní cesta C 8 s doprovodným vsakovacím pásem zeleně včetně příkopu.

ny čtyřmi vedlejšími kolejovými cestami C 10, C 13, C 14a a C 14b s drenáží umístěnou v ose cesty a doprovodnou zelení. Kromě vsakovacích jímek a biocentra ŽP 1 jsou drény vyvedeny také do suchého poldru severně před zastavěným územím obce Sovenice.

V severozápadní části katastrálního území Sovenic byla protipovodňová ochrana obce řešena obtokovým kanálem doplněným suchým poldrem. Délka obtokového kanálu činí 795 m, průměrný podélný sklon terénu v trase koryta kanálu je cca 1,5 %. Vodu do kanálu přivádí z koryta vodního toku Rojdánka rozdělovací objekt, který je železobetonový s kamenitým obložením dna a stěn a je zakončen balvanitým skluzem. Voda do rozdělovacího objektu přitéká z propustku DN1200, který je schopen převést 3,5 m³ vody za sekundu. Koryto kanálu spolehlivě převede průtok pětileté povodně. Větší povodňovou vlnu má zachytit nově vybudovaný polder na původním korytě potoka Rojdánka těsně před obcí Sovenice, podél obtokového kanálu je z jedné strany vysázena doprovodná zeleň.

Vedlejší polní cesta C 14 s umístěním drénu v ose.

Záchytný polder je situován severně od obce Sovenice, retenční objem nádrže činí 2547 m³. Hráz je čelní homogenní, sypaná z jílovito-písčitých hlín o délce 56 m s šířkou koruny hráze 3 m. Ochrana hráze před přelitím je zabezpečena bezpečnostním přelivem. Bezpečnostní železobetonový přeliv je sdružen s výpustným objektem. Odtékající voda je odváděna balvanitým skluzem a zpevněným korytem do stávajícího koryta potoka Rojdánky,

P 1 - Zpevněný začátek obtokového kanálu.

Kanál P 1 - Kamenitý skluz a doprovodná zeleň.

« Záchytný polder při jarním tání 2015.

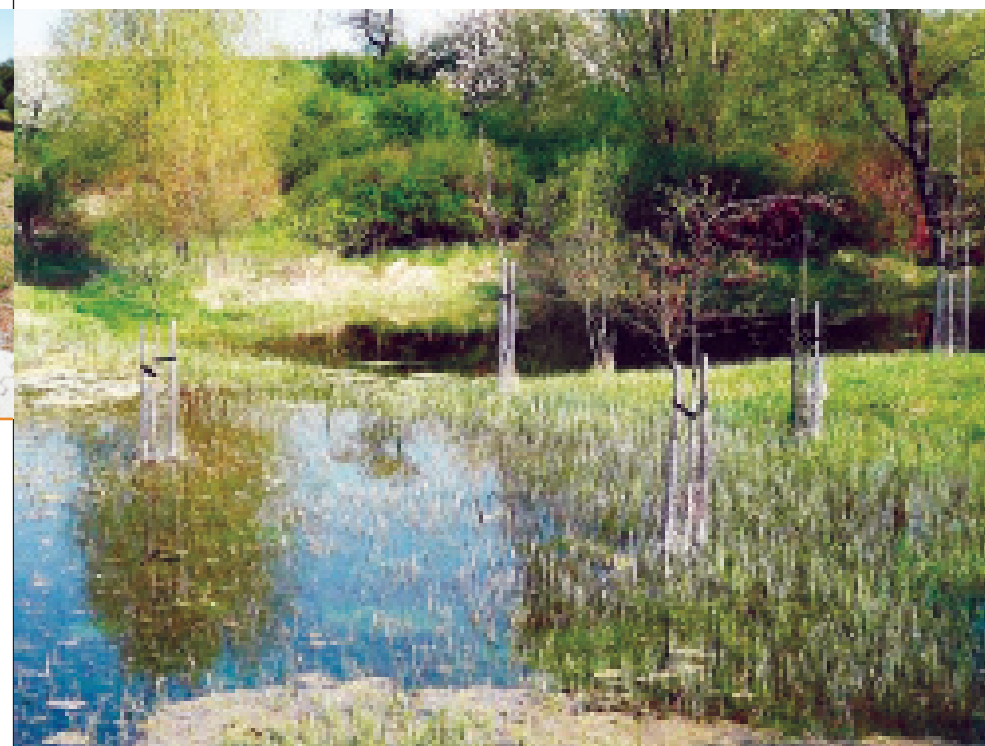
Hráz poldru v letních měsících 2017.

maximální objem nádrže je 4330 m³ při ploše hladiny 2836 m².

Všechna tato společná zařízení jsou doplněna vysázenými biocentry a interakčními prvky ŽP 1-4. Jejich funkcí je nejen zvětšení ploch zeleně a tím zvýšení ekologické stability celého území, ale také zadržování vody v krajině. Například při výsadbě ŽP 1 byly terénní úpravy nově přiřčeného pozemku provedeny tak, aby nasměrovaly povrchový odtok

Biocentrum ŽP 1 - letecký snímek s cestami.

Biocentrum ŽP 1 - mokřadní část biocentra.

dešťové vody z této nové části biocentra do staré vytěžené části hliníku. Spolu se svedenou drenážní vodou z okolních cest tvoří tak mokřadní část biocentra s rybníčky a tůněmi. Existence vodních prvků v biocentrech vytváří podmínky pro vznik

druhově pestrého biotopu a obohacuje biocentrum o vodní flóru a faunu.

Poslední součástí komplexu protipovodňových a protierozních opatření byla revitalizace nefunkčního trubního kanálu

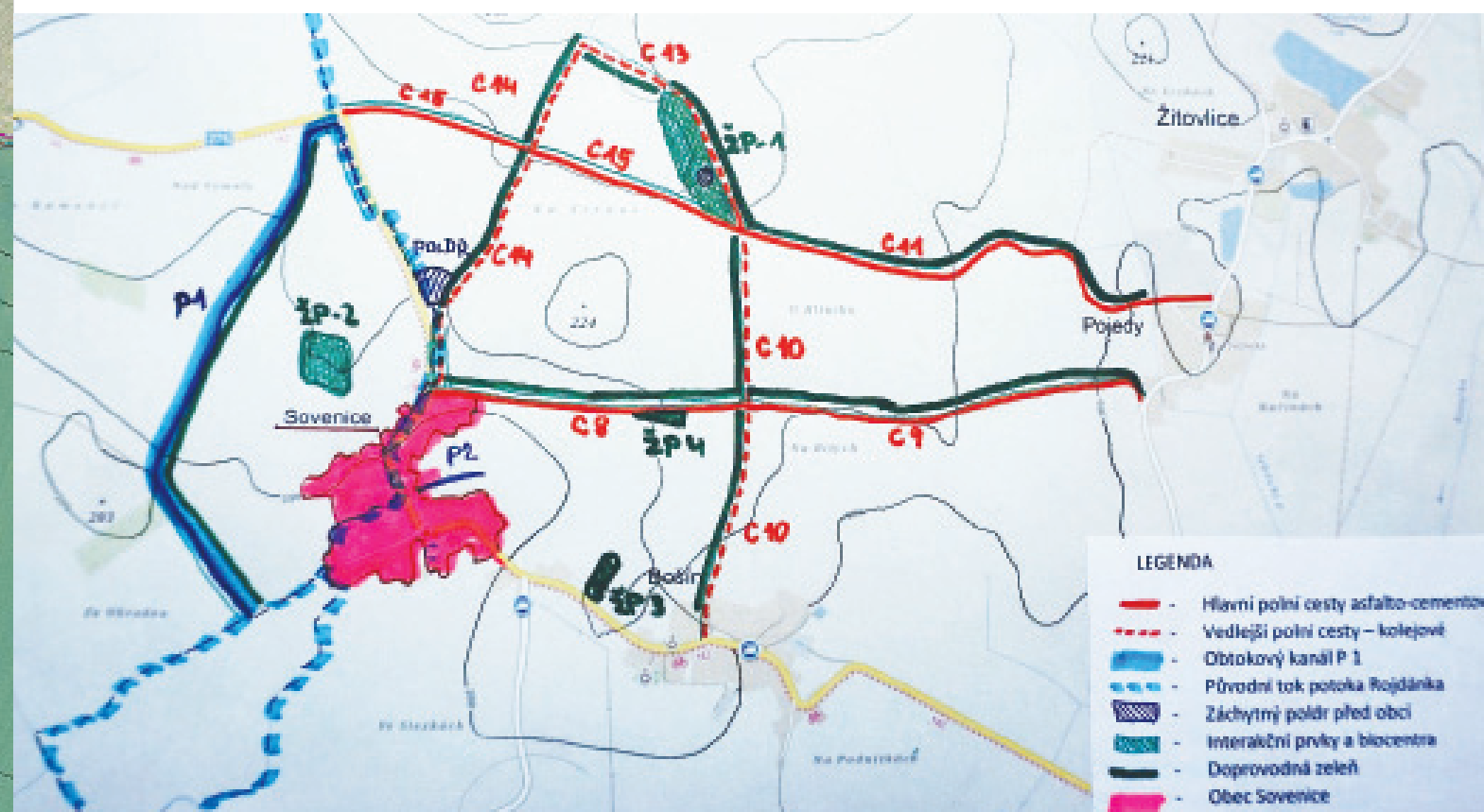
DN 300, který odváděl drenážní vody z území navazujícího severovýchodně na intravilán obce. Revitalizace spočívala ve zrušení úseku tohoto trubního kanálu a jeho nahrazení otevřeným korytem P 2, do kterého jsou vyústěny okolní drenáže. Koryto má tvar jednoduchého lichoběžníku o šířce dna 0,6 m se sklonem 1:1,5, profil je ohumusován a zatravněn, dno je opevněno.

Závěrem je vhodné připomenout, že protierozní a protipovodňová ochrana obce je řešena komplexem vybudovaných společných zařízení, jejichž nedílnou součástí jsou správně projektované hlavní a vedlejší polní cesty s doprovodnou zelení. Tyto cesty zajišťující nejen přístup vlastníkům na jejich pozemky, ale řeší částečně také vodní režim celého katastrálního území.

20. 9. 2020

text: Zdeněk Jahn, SPÚ, vedoucí Pobočky Nymburk (tel. 724 067 745, e-mail: z.jahn@spucr.cz)

podklady: Projekt komplexní pozemkové úpravy a PSZ k.ú. Sovenice vypracovaný Hydroprojektem a.s. Praha, projektant Ing. Zdeněk Šindler (2004 -2006)

Přehled vybudovaných společných zařízení v katastrálním území Sovenice.